

Skatteutskottets yttrande 2018/19:SkU4y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har bett bl.a. skatteutskottet att senast tisdagen den 7 maj yttra sig över regeringens skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 jämte eventuella följdmotioner.

Skatteutskottet har beslutat att yttra sig över redogörelsen i de delar som avser riksdagsskrivelser som utskottet medverkat till och som inte var slutbehandlade den 31 december 2018.

Följande nio riksdagsskrivelser har enligt redogörelsen ännu inte slutbehandlats.

- 2001/02:201 om avskaffande av reklamskatten
- 2011/12:170 om Öresundsavtalet
- 2013/14:186 om ändring av beställningsbemyndiganden och överlåtelse av fastighet
- 2014/15:169 om personligt ansvar
- 2015/16:161 om kontroll av postförsändelser och försändelser förmedlade av kurirföretag
- 2016/17:63 om uppföljning av effekter för företagen
- 2017/18:80 om konsekvensanalys av den nya fåmansföretagsdefinitionen
- 2017/18:199 om kemikalieskatt
- 2017/18:202 om personligt ansvar.

I yttrandet finns en avvikande mening (M).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelse 2018/19:75 lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen. För att underlätta riksdagens utvärderings- och uppföljningsarbete omfattar redogörelsen vissa regeringsbeslut från tiden efter den egentliga redovisningsperiodens utgång.

Ett viktigt inslag i redogörelsen för behandlingen av riksdagsskrivelserna är lagstiftningsärendena och regeringens utfärdande av lagar eller beslut om förordningar. Många av förordningarna är samtidigt grunden för en omfattande normgivning på myndighetsnivå. Därför lämnas i detta sammanhang en aktuell redovisning av regelbeståndet i Svensk författningssamling (SFS) och hos myndigheterna.

Av de riksdagsskrivelser som tas upp i regeringens redogörelse avser de flesta ärendena lagstiftning som utskottet beredde under 2018 och där regeringens åtgärd har varit att utfärda den lagstiftning som riksdagen antagit. Dessa riksdagsskrivelser är i och med detta slutbehandlade.

Enligt redogörelsen har två tillkännagivanden från utskottet slutbehandlats under året. Det gäller ett tillkännagivande från riksmötet 2013/14 om ett starkare skydd för våldsutsatta personuppgifter (bet. 2013/14:SkU34) och ett tillkännagivande från riksmötet 2016/17 om att regeringen i kommande skrivelser fullt ut bör analysera enskilda skatteutgifters samhällsekonomiska effektivitet och sysselsättningseffekt (bet. 2016/17:SkU32).

Enligt skrivelsen slutbehandlades det första tillkännagivandet i samband med proposition 2017/18:145 Ökat skydd för hotade och förföljda personer samt några åtgärder för att öka kvaliteten i folkbokföringen. Det andra tillkännagivandet slutbehandlades i samband med regeringens skrivelse Redovisning av skatteutgifter 2018 (skr. 2017/18:98).

Nio riksdagsskrivelser har redovisats som inte slutbehandlade. Det handlar om ärenden som redovisas nedan och som tas upp i tidsordning. Två av dessa riksdagsskrivelser har redovisats som slutbehandlade i vårändringsbudgeten för 2019 (prop. 2018/19:99).

Utskottets ställningstagande

Avskaffande av reklamskatten

Det är angeläget att riksdagens skrivelser behandlas med nödvändig skyndsamhet, och det är önskvärt att regeringen så långt som möjligt försöker ange när den kan tänkas avsluta ett ärende som är under behandling.

När det gäller frågan om en avveckling av reklamskatten konstaterar utskottet att det nu har gått 17 år sedan utskottet föreslog ett tillkännagivande om en sådan avveckling med tanke på de budgetpolitiska målen.

Riksdagen beslutade att göra ett tillkännagivande i enlighet med skatteutskottets förslag den 10 april 2002. Sedan 2002 har frågan tagits upp i det årliga budgetarbetet, och ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten togs 2006 och 2008. Utskottet har vid flera tillfällen påtalat att riksdagens tillkännagivande avser avveckling av hela reklamskatten.

I september 2013 överlämnade Presstödskommittén sitt betänkande Översyn av det statliga stödet till dagspressen (SOU 2013:66). Enligt kommitténs bedömning borde reklamskatten avskaffas i enlighet med riksdagens tillkännagivande från 2002. Konstitutionsutskottet riktade i maj 2015 ett tillkännagivande till regeringen om att stegvis, till en början riktat mot dagspressen, påbörja processen med att avveckla reklamskatten.

Efter förslag i budgetpropositionen för 2017 sänkte riksdagen skattesatsen för annons i periodisk publikation från 3 procent till 2,5 procent, och skattesatsen för övriga annonser och reklam sänktes från 8 procent till 7,65 procent. Vidare höjdes gränsen för återbetalning av reklamskatt för annonser i självständig periodisk publikation från ett belopp motsvarande en skattepliktig omsättning om högst 50 miljoner kronor till 75 miljoner kronor för helt år. Gränsen för redovisningsskyldighet för reklamskatt för övriga annonser och reklam höjdes från 20 000 kronor till 60 000 kronor. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2017.

I skrivelsen anför regeringen att riksdagen efter förslag i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 6.25 s. 589 f.) den 1 januari 2018 slopade reklamskatten för annons i periodisk publikation som inte utgör annonsblad, katalog eller program. I propositionen gjorde regeringen vidare bedömningen att det för 2018 inte fanns något utrymme för ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten. Regeringen avsåg dock att fortsätta med att avskaffa reklamskatten stegvis. I skrivelsen anför regeringen vidare att den i budgetpropositionen för 2017 gjorde bedömningen att skattesatsen för övriga annonser och reklam bör sänkas från 7,65 procent till 6,9 procent fr.o.m. den 1 januari 2019. För det fall avsatta reformmedel bedöms räcka till ytterligare sänkning av skattesatserna, bör en sådan sänkning övervägas. Inom Finansdepartementet bereds ett ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten. Regeringen avser att under 2019 återkomma till riksdagen med ett sådant förslag.

Utskottet anser att det har gått orimligt lång tid sedan riksdagen gjorde sitt tillkännagivande och att det nu är angeläget att regeringen slutligen verkställer riksdagens beslut. Det är bra att regeringen vidtagit åtgärder som syftar till att avveckla reklamskatten och nu aviserar ytterligare steg för att avveckla skatten.

Öresundsavtalet

När det gäller Öresundsavtalet, dvs. riksdagens tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2011/12:170, beslutade riksdagen den 15 mars 2012 med bifall till en reservation (S, MP, V) om ett tillkännagivande om att skatteavtalet med Danmark bör förhandlas om för att förbättra balansen mellan bostättningskommun och arbetskommun vid beskattning av gränspendlare i Öresundsregionen.

I skrivelsen redovisar regeringen att ett gemensamt arbete med Danmark pågår för att utvärdera den utjämningsförordning som finns i 2003 års avtal mellan Sverige och Danmark om vissa skattefrågor (SFS 1996:1512 bilaga 4). Arbetet sker i linje med de förutsättningar som anges i avtalet. Tidigare diskussioner utgör utgångspunkten för hur denna utvärdering ska genomföras. När utvärderingen är klar kan regeringen ta ställning till om det utjämningsbelopp som överförs från Danmark till Sverige är tillräckligt stort för att möjliggöra kompensation för de kostnader för hemkommunerna som pendlarna medför.

Den nuvarande regeringen och tidigare regeringar har under lång tid utvärderat avtalet. Utskottet anser att regeringen bör kunna ta ställning i frågan.

Ändring av beställningsbemyndigande och överlåtelse av fastighet

Riksdagen behandlade våren 2014 en proposition om förändrad trängselskatt och infrastruktursatsningar i Stockholm. Riksdagen beslutade den 26 mars 2014 bl.a. att bemyndiga regeringen att utan ersättning överlåta fastigheten Järfälla Barkarby 4:1 till Järfälla kommun. I ärendet anförde skatteutskottet, utan att föreslå ett tillkännagivande till regeringen, att utskottet instämde i det som försvarsutskottet hade anført om en analys av de operativa konsekvenserna, en bedömning av merkostnaderna och en dialog med Försvarsmakten i samband med överlåtelsen av den aktuella fastigheten. Skatteutskottet hade i övrigt inget att invända mot att regeringen bemyndigades att överlåta fastigheten.

Enligt skrivelsen godkände regeringen den 3 april 2014 ett avtal om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling. Fortifikationsverket för en kontinuerlig dialog med Järfälla kommun, Stockholms läns landsting och Försvarsmakten när det gäller projektet. Fortifikationsverket har ännu inte genomfört någon överlåtelse, och dialogen mellan parterna fortsätter. Regeringen håller sig informerad om dialogen, som bl.a. syftar till att minimera de konsekvenser som en överlåtelse av fastigheten innebär för Försvarsmaktens verksamhet.

Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Kontroll av postförsändelser och försändelser förmedlade av kurirföretag

I samband med att riksdagen antog en ny tulllag (prop. 2015/16:79) beslutade riksdagen den 2 mars 2016 att ställa sig bakom det som utskottet anfört om att se över möjligheten att utöka Tullverkets befogenhet att besluta om postspärrar för postförsändelser samt att införa samma möjlighet för försändelser förmedlade av kurirföretag.

Enligt skrivelsen beslutade regeringen den 20 april 2018 om ett tilläggsuppdrag till Uppdraget att utreda vissa frågor på vapenlagstiftningens område (Ju 2017:E). I uppdraget ingår att utredaren ska analysera om det finns skäl att ge Tullverket möjlighet att lägga postspärr för postförsändelser även vid misstanke om smuggling av vapen, vapendelar och explosiva varor och analysera om samma möjligheter att lägga spärrar ska införas för försändelser förmedlade av kurirföretag. Uppdraget ska i denna del redovisas senast den 28 juni 2019.

Utskottet noterar att en utredare har fått i uppdrag att utreda frågan och att uppdraget ska redovisas senast den 28 juni 2019. Utskottet ser därför ingen anledning att rikta någon förnyad kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Uppföljning av effekter för företagen

Riksdagen behandlade i november 2016 ett förslag om ändringar i mervärdesskattelagen med anledning av tillämpningen av nya EU-bestämmelser om fast egendom. Riksdagen beslutade den 24 november 2016 i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen kort efter utgången av 2017 bör följa upp hur de ändrade bestämmelserna har påverkat företagens administrativa börda, särskilt i relation till mervärdesskatteredovisningen, och återkomma med förslag på de åtgärder som kan visa sig behövas för att förhindra orimligt ökade administrativa svårigheter med ökade kostnader för företagen som följd.

Enligt skrivelsen gav regeringen Skatteverket i regleringsbrevet för 2018 i uppdrag att redogöra för vilka effekter förändringarna i proposition 2016/17:14 om ett nytt fastighetsbegrepp i mervärdesskattelagen har haft på företagens administrativa börda, särskilt i relation till mervärdesskatteredovisningen. Skatteverket redovisade resultatet av sin utredning i juni 2018. Ärendet bereds inom Regeringskansliet. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med en slutredovisning.

Utskottet noterar att tillkännagivandet anses slutbehandlat av regeringen i vårändringsbudgeten för 2019. Regeringen gör bedömningen att det inte behöver vidtas några åtgärder med anledning av det nya mervärdesskatterättsliga fastighetsbegreppet. Regeringen anför att Skatteverkets uppföljning av hur det ändrade mervärdesskatterättsliga fastighetsbegreppet har påverkat företagens administrativa börda, särskilt i relation till mervärdesskatteredovisningen, visar att det inte finns något behov

av åtgärder. Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Konsekvensanalys av den nya fåmansföretagsdefinitionen

Riksdagen behandlade i november 2017 regeringens proposition 2017/18:8 Justering av den utvidgade fåmansföretagsdefinitionen. Riksdagen ställde sig bakom regeringens förslag till lagändring och biföll en reservation (M, C, L, KD) om att regeringen senast den 1 juli 2019 ska återkomma till riksdagen med en konsekvensanalys av den nya fåmansföretagsdefinitionen (bet. 2017/18:SkU4).

Enligt skrivelsen avser regeringen att återkomma i frågan senast den 1 juli 2019.

Utskottet noterar att tillkännagivandet anses slutbehandlat av regeringen i vårändringsbudgeten för 2019. Regeringen anför att under den period från den 1 januari 2018 som de justerade reglerna har varit i kraft har regeringen inte fått några indikationer på att de bedömningar som gjordes i konsekvensutredningen skulle ha varit missvisande för utfallet. Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Kemikalieskatt

I samband med behandlingen av motioner från den allmänna motionstiden 2017/18 beslutade riksdagen den 28 mars 2018 i enlighet med utskottets förslag (2017/18:SkU10) om ett tillkännagivande om att regeringen ska utvärdera kemikalieskatten.

I skrivelsen uppger regeringen att det i propositionen Vissa kontrollfrågor och andra frågor på punktskatteområdet (prop. 2017/18:294) anges att regeringen avser att genomföra en utvärdering av kemikalieskatten men att med tanke på de ändringar som föreslås i propositionen en sådan utvärdering bör vänta tills effekterna av ändringarna är möjliga att utvärdera. Regeringen anger att det därför i propositionen görs bedömningen att det i nuläget inte bör vidtas några åtgärder när det gäller utvärdering av skatten och att det med anledning av detta ännu inte har vidtagits några åtgärder.

Utskottet noterar att regeringen i samband med redogörelsen för förslaget om höjning av kemikalieskatten i vårändringsbudgeten för 2019 uppger att avsikten att genomföra en utvärdering av kemikalieskatten kvarstår. Utskottet utgår ifrån att regeringen återkommer i frågan om en utvärdering.

Personligt betalningsansvar

I samband med behandlingen av motioner från den allmänna motionstiden 2014/15 beslutade riksdagen den 26 mars 2015 i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande om att regeringen snarast ska se över reglerna om företrädaransvar, om tillämpningen av bestämmelserna har blivit för hård

och om bestämmelserna bör ändras för att öka rättssäkerheten och förutsägbarheten, förbättra villkoren för att starta, driva och utveckla företag och minska riskerna för att livskraftiga företag avvecklas i onödan.

Riksdagen har även ställt sig bakom reservation 13 i skatteutskottets betänkande 2017/18:12 Skatteförfarande som konstaterar att regeringens uppdrag till Statskontoret inte avser hela frågan om företrädaransvar. Uppdraget omfattar t.ex. inte den viktiga aspekten om rekvisiten som bl.a. föreskriver att det ska handla om grov oaktsamhet. Riksdagen anser att regeringens förfarande är anmärkningsvärt och att Statskontoret bör få ett utökat uppdrag som omfattar hela företrädaransvaret och inte bara begränsade delar.

Enligt skrivelsen gav regeringen den 17 september 2015, som ett underlag för regeringens fortsatta arbete, Skatteverket ett uppdrag att redogöra för hur reglerna om företrädaransvar i vissa fall tillämpas. Uppdraget redovisades den 30 november 2015. Som framgår av budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 6.32) har regeringen gett Statskontoret i uppdrag att se över bestämmelserna i skatteförfarandelagen (2011:1244) om hel eller delvis befrielse från företrädaransvar och om anstånd som är till fördel för det allmänna och att analysera om tillämpningen av bestämmelserna har blivit för hård samt överväga behov av förändringar, i enlighet med vad som närmare anges i uppdraget. Uppdraget redovisades den 31 maj 2018. Enligt skrivelsen bereds ärendet inom Regeringskansliet.

Utskottet har i sitt ställningstagande i betänkande 2018/19:SkU14 s. 33 uppgett att det noterat att Statskontoret lämnade sin rapport Översyn av det skatterättsliga företrädaransvaret – Med fokus på befrielse och anstånd (2018:14) under våren 2018 och att frågan för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Med anledning av detta uppgav utskottet att det inte såg skäl för riksdagen att göra ytterligare uttalanden i denna fråga eller föregripa pågående beredning.

Utskottet utgår nu ifrån att regeringen snarast återkommer med konkreta förslag.

Stockholm den 7 maj 2019

På skatteutskottets vägnar

Jörgen Hellman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Hellman (S), Per Åsling (C), Niklas Wykman (M), Hillevi Larsson (S), Tony Haddou (V), Boriána Åberg (M), David Lång (SD), Patrik Lundqvist (S), Hampus Hagman (KD), Anna Vikström (S), Joar Forssell (L), Eric Westroth (SD), Rebecka Le Moine (MP), Kjell Jansson (M), Sultan Kayhan (S), Jörgen Berglund (M) och Johnny Skalin (SD).

Avvikande mening

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 (M)

Niklas Wykman (M), Boriana Åberg (M), Kjell Jansson (M) och Jörgen Berglund (M) anför:

Vi konstaterar att det tilläggsuppdrag till Uppdraget att utreda vissa frågor på vapenlagstiftningens område (Ju 2017:E) som Tullverket fick den 20 april 2018 ska redovisas den 28 juni 2019 i den del det avser att analysera om det finns skäl att ge Tullverket möjlighet att lägga postspärr för postförsändelser även vid misstanke om smuggling av vapen, vapendelar och explosiva varor och analysera om samma möjligheter att lägga spärrar ska införas för försändelser förmedlade av kurirföretag. Mot bakgrund av att riksdagen lämnade tillkännagivandet den 2 mars 2016 anser vi att det tagit orimligt lång tid att utreda frågan.

Vi anser att regeringens uppdrag i regleringsbrevet för 2018 till Skatteverket är otillräckligt när det gäller vilka effekter det nya fastighetsbegreppet i mervärdesskattelagen har haft på företagens administrativa börda, särskilt i relation till mervärdesskatteredovisningen. Vi anser inte att uppdraget omfattar allt det som tas upp i riksdagens tillkännagivande till regeringen.

När det gäller konsekvensanalysen av den nya fåmansföretagsdefinitionen konstaterar vi att regeringen inte har vidtagit nödvändiga åtgärder i enlighet med riksdagens tillkännagivande.

Enligt riksdagens tillkännagivande skulle kemikalieskatten utvärderas. Regeringen uppger att det av propositionen Vissa kontrollfrågor och andra frågor på punktskatteområdet (prop. 2017/18:294) framgår att regeringen avser att genomföra en utvärdering av kemikalieskatten men att med tanke på de ändringar som föreslås i propositionen en sådan utvärdering bör vänta tills effekterna av ändringarna är möjliga att utvärdera. Därför görs i propositionen bedömningen att några åtgärder när det gäller utvärderingen av skatten inte bör vidtas.

Vi vill på sikt se en annan utformning av kemikalieskatten än den som infördes den 1 juli 2017. Men på kort sikt är det viktigt att den nya lagen utvärderas för att säkerställa att inte branschen och svenska aktörer missgynnas. Trots att skatten inte har utvärderats går regeringen nu vidare i vårändringsbudgeten för 2019 (prop. 2018/19:99) med ett förslag på höjd kemikalieskatt. Vi konstaterar att regeringen inte har agerat i enlighet med tillkännagivandet och anser att kemikalieskatten ska utvärderas.